

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра німецької та романської філології

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ВИДІВ МОВЛЕННЄВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ІСПАНСЬКОЮ МОВОЮ НА ЕТАПІ БАЗОВОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ

Кваліфікаційна робота

на здобуття ступеня вищої освіти “бакалавр”

Виконала: студентка 4 курсу
481 групи денної форми навчання
напряму підготовки
014.02 Середня освіта (мова і
література іспанська, англійська)*
Сілянська Анастасія Вікторівна
Керівник: доц. Гончаренко О.М.
Рецензент: доц. Кіщенко Ю.В.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬННЯ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ НА СЕРЕДНЬОМУ ЕТАПІ	
1.1. Соціально – культурні реалії сучасних підходів до навчання видів мовленнєвої діяльності іспанської мови.....	6
1.2. Методичні особливості сучасних підходів у вивченні іспанської мови на середньому етапі школи.....	10
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ЗАРУБІЖНИХ ТА ВІТЧИЗНЯНИХ МЕТОДИК НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В СЗО	
2.1. Сучасні методики та методи викладання іспанської мови у контексті Європейського виміру	17
2.2. Дослідження сучасних методик викладання іноземної мови у середніх закладах освіти.....	23
РОЗДІЛ 3. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ВИДІВ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СЗО	
3.1. Використання інтерактивних методів та комунікативного підходу у процесі навчання іспанської мови на середньому етапі	32
3.2. Система вправ для формування навичок і вмінь мовлення з урахуванням сучасних підходів до навчання.....	38
ВИСНОВКИ	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	54
ДОДАТКИ.....	59

ВСТУП

Сучасні школярі націлені на швидкі зміни в житті. Вони не мають особливої мотивації до навчання, а також відкрито заявляють про своє небажання вчити той чи інший предмет. Цей процес досить тісно пов'язаний з розвитком підходів та технологій до вивчення мови, оскільки застарілі, нецікаві методи навчання мовленнєвої діяльності не пристосовані до успішного засвоєння матеріалу учнями. Велика частина сучасних методик навчання іноземної мови заснована на принципі активної комунікації, основу якої складають актуальні ситуації, часто проблемного характеру. Комунікативна методика спрямована на вирішення глобальної проблеми комунікації у діалозі культур.

Актуальність даної роботи обумовлена зростанням інтересу до дидактики навчання іспанською мовою, а також викликана зростанням популярності іспанської мови та входженням України до Європейського простору, завдяки чому відбувається взаємо обмін культур у процесі інтеграції.

Метою роботи є дослідити сучасні підходи до навчання мовленнєвої діяльності іспанською мовою на середньому етапі у школі.

Досягнення мети передбачає **розв'язання таких завдань**:

- визначити сучасні підходи до викладання іспанської мови у контексті оптимізації навчального процесу;
- зробити аналіз сучасних зарубіжних та вітчизняних методик навчання іноземними мовами у СЗО;
- розглянути сучасні методики викладання у школі у контексті Європейського виміру;
- проаналізувати використання інтерактивних методів та комунікативний підхід у процесі навчання іспанської мови на середньому етапі;

- визначити систему вправ для формування навичок і вмінь мовлення з урахуванням сучасних підходів до навчання.

Об'єктом дослідження є сучасна методика викладання іноземної мови у школі на середньому етапі навчання.

Предметом дослідження є методичні особливості сучасних методик викладання іноземної мови у школі.

Методи, які ми використовували при проведенні дослідження є описовим та аналітичним.

У роботі ми аналізували дослідження таких вітчизняних та методистів як Редько В. Г, Волкової Н. П, Ніколаєвої С. Ю.

Наукова новизна полягає у детальному дослідженні та аналізі навчання іспанської мови в школі, а також у визначенні найбільш ефективних методів та методик для навчання іноземної мови.

Практичне значення полягає у можливості використання одержаних результатів під час проходження виробничої практики в школі та використання на практиці вчителями іноземної мови.

Структура роботи: робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків.

У **вступі** обґрунтовується вибір теми, її актуальність, визначається об'єкт, предмет та мета дослідження, сформовано основні завдання дипломної роботи, наукова новизна, матеріали дослідження, практичне значення та викладена її структура.

У **першому розділі** досліджуються реалії сучасних підходів до навчання іспанської мови та їх методичні особливості на зазначеному етапі.

У **другому розділі** розглядаються сучасні методики викладання у контексті Європейського виміру та відбувається подальше їх дослідження.

У **третьому розділі** аналізується використання інтерактивних методів та комунікативного підходу у процесі навчання, а також

розглядається система вправ для успішного формування мовленнєвої компетенції з урахуванням сучасних підходів.

У **загальних висновках** підсумовуються основні результати проведеного дослідження.

Список використаних джерел містить список праць вітчизняних та зарубіжних дослідників, на які ми посилаємося під час нашого дослідження.

Додатки містять розроблений фрагмент уроку з дистанційного навчання діалогічного мовлення з використанням інноваційних технологій, а також схеми і таблиці.

РОЗДІЛ 1

ОПТИМІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ІСПАНСЬКОЇ МОВИ В СЗО ЗАВДЯКИ СУЧАСНИМ ПІДХОДАМ ДО НАВЧАННЯ

1.1. Соціально – культурні реалії сучасних підходів до навчання видів мовленнєвої діяльності іспанської мови.

Розвиток міжнародних контактів у різних сферах діяльності та активна переорієнтація шкільної іншомовної освіти ведуть до компетентнісного спрямування навчального процесу. Він проявляється насамперед безпосередньо у процесі комунікативної діяльності, коли школярі не тільки здобувають знання, але й активно застосовують їх на практиці [24, С. 10-11].

2018–2019 роки знаменують початок освітньої реформи, яка розпочинається в вітчизняній шкільній іншомовній освіті. Оновлення змісту навчання іноземної мови з певними змінами у стратегічних напрямках розвитку сучасної шкільної освіти, чітко продекларованих у державному документі «Нова школа». Простір освітніх можливостей». У майбутньому це дасть змогу комфортно почуватися у сучасному світовому мультинаціональному просторі [24, С. 10-11].

Актуальність сучасного підходу до викладання іноземних мов обумовлена новітніми тенденціями розвитку освіти. Україна входить до Європейського освітнього простору, має місце обмін інформацією у різних міжнародних галузях, поширюються інтеграційні процеси – все це сприяє підвищенню статусу іноземної мови, як важливого засобу комунікації.

Мова відображає соціально-культурну реальність різних народів, їх традиції та історію. Отже зростає інтерес до дидактики навчання іноземним мовам. Ця дидактика ґрунтується на аналізі співвідношення мови та мислення для створення найбільш оптимальної комунікації.

Оптимізація навчання – це усунення непродуктивних затрат часу, впровадження альтернативних форм і методів навчання, використання новітніх технологій та технічних засобів. Оптимізація – це, так би мовити вибір найкращого варіанта серед умов, засобів та дій, спрямованих на вміння навчити говорити іншою мовою та створення найсприятливіших умов для максимальної ефективності всіх учасників процесу [5, с. 429].

Основними критеріями оптимізації процесу навчання є результативність та якість вирішення навчально-виховних завдань.

У створенні оптимізації процесу навчання все ж важлива послідовність етапів:

- 1) усвідомлення загальних цілей навчальної діяльності в цілому та її конкретного етапу;
- 2) конкретизація цілей;
- 3) вивчення загальних закономірностей спрямованих на досягнення найбільшої ефективності навчального процесу;
- 4) вивчення необхідних методів навчання відповідно до змісту і форми організації навчання;
- 5) оптимальне розкриття змісту навчального матеріалу;
- 6) отримання оптимального темпу навчальної діяльності;
- 7) ефективна реалізація актуальних засобів навчання;
- 8) аналіз вивченого матеріалу та врахування результатів з метою їх подальшого використання [39].

Оптимізація процесу навчання іноземної мови неможлива без розуміння соціально-культурних реалій країни, мова якої вивчається. Потрібно навчити учнів орієнтуватися в особливостях, відмінностях та перевагах культури Іспанії, як країни, мова якої вивчається. Дослідження соціально-культурних реалій передбачає сприймання загального уявлення про історію Іспанії, її традиції, літературу та мистецтво. Отже вивчення соціокультурних реалій створює умови для

формування соціолінгвістичної компетенції учнів, яка включає знання, навички та вміння доцільно використовувати мовні та мовленнєві одиниці, тексти та ситуації враховуючи лінгвокраїнознавчі та соціолінгвістичні особливості Іспанії [20, с. 81].

Сучасна концепція вивчення іноземної мови базується на навчанні мови через культуру. Поняття культура – це єдність літератури, фольклору й музики. Це також розуміння культурної поведінки, а саме традицій, звичаїв, відношення до релігії та моральні сімейні цінності.

Соціально-культурний компонент змісту навчання іноземної мови передбачає ознайомлення учнів з культурою побуту, манерою спілкування та нормами комунікативної поведінки носіїв мови – іспанців. Важливе значення мають соціально-комунікативні моделі поведінки, які визначають стиль повсякденного життя нації. Наприклад, пунктуальність має відносне значення для іспанців та латиноамериканців. Якщо іспанська родина запрошує в гості, скажімо на 2 годину дня, то за етикетом потрібно з'явитися на годину пізніше. Також, у іспанців існує поняття «siesta» (сон по обіді) коли після обіду на певний час припиняють роботу банки, офіси, ресторани та навіть магазини. Іспанці по особливому ставляться до мови жестів, до її символіки. Це викликано імпульсивністю народу, а також бажанням відверто й щиро говорити. Для цього іспанська мова володіє конотативною лексикою, яка збігається за основним значенням у культурах що порівнюються [9, С. 123-124].

Культурно-історичні асоціації, додаткове значення, емоційне забарвлення, яке притаманне тільки іспанській культурі мають місце у конотативній лексиці з акцентами на кольори.

При навчанні писемного мовлення ефективною є добірка вправ, пов'язаних із логічним і послідовним викладенням думок. Це може бути добір лексичних одиниць, складання речень, підстановка, трансформація, розширення і завершення мовленнєвих зав'язків.

Особливий інтерес до концепції лексичної характеристики кольору є однією з соціокультурних реалій при вивченні іспанської мови у школі.

Тексти, які містять ідею соціально-культурних реалій, а саме: традиції, звички, особливості національної кухні, сімейних відносин та відпочинку, а також елементи іспанського фольклору – можна використовувати у ознайомлювальному (синтетичному) читанні [2, с. 174]. При цьому учень повинен сприймати лише основні факти та тези, не вдаючись до деталей, а також виявляти вміння швидко орієнтуватися в тексті, виокремлювати основну інформацію, уникаючи незрозумілих слів або здогадуватись про їх значення. Учні сприймають автентичні тексти на уроці і вдома. Вже починаючи з 5 класу, тексти можуть містити до 1% незнайомих слів, про значення яких можна здогадатись. Тексти для ознайомлюваного читання спрямовані на розвиток як швидкості читання, так і мовного здогаду [16, с. 204].

Сучасний підхід до навчання видів мовленнєвої діяльності враховує індивідуальні особливості учнів, які мають свої нахили та ідеї. Учням надається право «бути самим собою» враховуються його морально-етичні та духовні цінності.

Інноваційні уроки реалізуються як правило після вивчення певної теми або декількох тем. Ці уроки проходять в незвичайній формі та обстановці. Це створює певну атмосферу свята знімає психологічний бар'єр, який може виникати при буденних обставинах. У таких уроках приймають участь усі учні. При проведенні таких уроків використовуються засоби слухової та зорової наочності (технічні засоби, стенди, буклети)

Мультимедійні засоби навчання є невід'ємною частиною уроку та створюють активне комунікативне середовище.

Переваги використання МЗН:

- можливість застосування на будь-якому етапі роботи;

- варіативність застосування на різних етапах навчання;
- індивідуалізація навчання;
- підвищення рівня мотивації;
- активізація навчальної діяльності учнів;
- створення комфортного середовища;
- можливість моделювання умов комунікативної діяльності [38]

За допомогою МЗН учні мають можливість виконувати такі види навчальної діяльності:

- вивчати лексичний матеріал;
- удосконалювати навички розуміння аутентичного аудіо тексту;
- вивчати граматику;
- тренувати вимову.

У вивченні іспанської мови допомагають мобільні додатки на Android та IOS: словники, розмовники, картки та програми для розучування слів і тем, відмінювання дієслів, спілкування з носіями мови. Програма Duolingo – є однією з програм де можна вдосконалювати читання, письмо, аудіювання та розмову [41]

Пісню можна розглянути як текст з соціально-культурним наповненням, оскільки вона відображає особливості іспанського характеру, традиції та звички іспанців. Тематичні пісні, фольклорні можна знайти на просторах інтернет ресурсів. Таким чином, пісня являється одним із засобів підвищення комунікативної компетенції учнів, яка привносить емоційне забарвлення у процес навчання іспанської мови [16, С. 86-87].

1.2. Методичні особливості сучасних підходів у вивченні іспанської мови на середньому етапі школи

У сучасному світі глобальною метою оволодіння іноземною мовою є залучення до тої чи іншої культури та участь у діалозі культур.

До сучасних підходів навчання іноземним мовам можна віднести особистісно-орієнтовний, діяльнісний, комунікативно-когнітивний та соціокультурний. Для того щоб успішно оволодіти іноземною мовою звертаємось до так званого компетентнісного підходу, який включає в себе:

- соціально-політичну компетенцію;
- соціально-культурну компетенцію, комунікативну компетенцію;
- інформаційну компетенцію;
- готовність вдосконалювати вивчення іноземної мови протягом усього життя.

Методичні особливості сучасного соціокультурного підходу – це формування знань національно-культурних особливостей і реалій та етикету Іспанії. Також це знайомство з особливостями мови, культури, історії, традицій, правил поведінки у іспаномовних країнах. Сучасна методика пропонує обговорення, дискусії, ситуацію-гру «Подорож по Іспанії», «Мій іспанський друг в інтернеті», «Школа в Іспанії».

Комунікативно-когнітивний підхід має на увазі те, що процес комунікації завжди осмислений, але когнітивний (свідомий) підпорядкований комунікативному. Сучасна методика базується на переході від простого до складного, від конкретного до абстрактного.

Діяльнісний підхід реалізує будь-яке мовне явище у процесі комунікації, тобто теорія пов'язана з практикою, а отриманні знання відразу ж застосовуються та закріплюються у мовному процесі. При цьому учень з самого початку знаходиться в активній діяльності.

Урок іноземної мови має свої особливості і вчитель повинен це враховувати. Методичною особливістю уроку іноземної мови є викладання, яке організоване на основі завдань комунікативного характеру, а саме – навчання іншомовної комунікації. Для цього треба використовувати усі необхідні для цього завдання та прийоми [8, С. 11-13].

Навчання спрямоване на формування комунікативної компетенції, може відбуватись тільки в умовах особистісно-орієнтованого та діяльнісного підходу. Потрібно старанно підбирати продуктивні види роботи: слухати іншу мову у процесі аудіювання (монолог або діалог), читати цікаві та актуальні тексти («Іспанія сьогодні», «Захоплення та уподобання іспанських школярів», «Характер та звички іспанських підлітків») [25, С. 289-292].

Говоріння учнів дедалі більше наближається до реального спілкування. Учні середнього етапу навчання мають оволодіти вмінням характеризувати людей, їх вчинки, висловлювати своє власне ставлення до людей, подій на батьківщині. Учень розповідає про себе, свої захоплення та ідеали. Збільшується об'єм ДМ та ММ, яке повинно охоплювати різноманітні за структурою мовні єдності. Зростає значення непідготовленого мовлення, хоч на середньому етапі навчання воно ще може ґрунтуватись на елементах підготовленого мовлення, яке учні складають самостійно вдома. Вже в 7 класі з'являється тематика країнознавчих тем, яка поступово поширюється [25, С. 289-292].

Письмо на середньому етапі навчання все більше перетворюється на самостійний вид мовленнєвої діяльності. Учні мають навчитись писати особистого листа, листа офіційного характеру, лист-запрошення, лист-вираження подяки, автобіографію, анотацію, лист-враження.

Письмо також є засобом підвищення комунікативної компетенції учнів. Тематичні пісні присвячені певним подіям, можна знайти на просторах інтернет ресурсів, а саме *Dualingo*, *Busuu*.

На фонологічному рівні учні вивчають особливості іспанської вимови з урахуванням особливостей іспанського правопису (літера *H* не вимовляється, існують варіації вимови літери *G*, правопис та читання *LL*). Особливу увагу потрібно приділяти експресивності іспанської артикуляції, тобто вимові.

На граматичному рівні типові мовні моделі вже узагальнюються і подаються як система правил. Учні також вчать самостійно формулювати правила, усвідомлюючи форми та функції граматичних структур. Засвоєння граматичних структур відбувається на рівні тренувальних умовно-комунікативних та комунікативних вправ. Досить елементарними є комп'ютерні вправи, забезпечені зразками для виконання, алгоритмами та тематичною лексикою. Для цього можуть бути використані сучасні іспанські програми, такі як: Duolingo.com, proespanol.ru , todo-claro.com. Для того аби закріпити граматику і розвинути словниковий запас, використовуємо додаток Nemo, який дозволяє прослухати як вимовляються найбільш поширені слова та вислови, які при цьому вимовляє носій мови та відпрацювати їх вимову.

Також, учні залюбки працюють з елементарними словниками та енциклопедіями. В останні роки інтенсивно розробляється програмне забезпечення для вивчення іспанської мови. При цьому використовуються тексти які містять ідею соціально-культурних реалій, а саме: традиції, звички та особливості відпочинку іспанців, особливості іспанського фольклору. Різноманітні програми та елементарні курси сприяють застосуванню мультимедійних засобів при вивченні іспанської мови на уроках у школі. Вчитель використовує програмне забезпечення з метою поживлення мовної ситуації на уроці. Більшість учнів мають смартфони чи планшети, в арсеналі яких є безліч корисних функцій, які можна використовувати як удома, так і на уроці. Комп'ютеризоване навчання іспанської мови з використанням мультимедійних засобів значно розширює та урізноманітнює програму вивчення іспанської мови у школі, надає доступ до різноманітних автентичних матеріалів, спонукає учнів до вивчення іспанської мови, підвищує їх мотивацію до навчання, надає можливість учням працювати у сучасному та зручному для них форматі, сприяє індивідуалізації навчання та більш ефективному оволодінні мовою [38].

Сучасна концепція іншомовної освіти базується на інтегрованому навчанні мови та культури країни, мова якої вивчається. Це – навчання мови через культуру, оскільки мова – інструмент культури. Вона формує особистість людини, носія мови, через закладання у мові бачення світу, формує менталітет. Сама сутність предмету «Іноземна мова» зумовлює куртологічний аспект його навчання. Сучасний урок – це діалог культур. Чужа культура відкриває нам свої грані. При цьому культури не змінюються, не зменшуються, а кожна зберігає свою власну єдність [3, с. 7] .

Урок іноземної мови має свою специфіку яку потрібно враховувати. Мета вивчення іншої мови полягає у діалозі культур, знайомстві з культурою іншої країни, мову якої вивчають учні. Використання невербальних засобів навчання є сучасним методичним підходом до вивчення іншої мови. Артикуляція в іспанській мові має свої особливості, перш за все це експресивність вимови, яка досягається використанням міміки, жестів та поз, варіативними модуляціями голосу, необхідних для забезпечення розуміння [32, С. 60-61].

Невербальні засоби навчання надають можливість більш ефективно організувати навчання говорінню, оскільки процес комунікації неможливо уявити без використання інтонації, голосу, міміки, жестів.

Невербальні засоби індивідуалізують процес навчання. Але при цьому слід враховувати імітаційні здібності учнів, пам'ять, присутність музичного слуху, ступень мотивації.

Використання невербальних засобів навчання надає можливість вчителю організувати самостійну роботу учнів, спираючись на голос, жести, міміку вчителя. В цьому вчителю допомагає наочність: зорова, зорово-слухова або слухова. Особливе значення мають автентичні відео зразки, де звичайно простежуються інтонації голосу. Використання відео фрагментів з життя іспанських однолітків має бути цікавим для учнів, що знайомляться з культурою та традиціями Іспанії та її жителів.

При цьому формується естетичне сприйняття відео образу з відповідною зворотною реакцією учнів. Це стає стимулом для обговорення, письма, імітації переглянутого матеріалу, якщо це, наприклад, пісня або один із аутентичних танців Іспанії. Відео репортаж із залученням інтонацій, голосу, міміки, жестів стає яскравим акустичним відображенням реальної ситуації, фактів, явищ і подій у динамічній цілісності та природності. Учням можна запропонувати відтворити побачене, почуте, зімітувати поведінку персонажів переглянутого матеріалу [12, С. 137-141].

Скласти діалог за темою, драматизуючи ті події, які відбувались на екрані. При цьому можливо зробити опору на використання рольових ігор: «екскурсія Мадридом», «телерепортаж», «інтерв'ю», «ранок іспанського школяра», тощо. Цікавим для дітей може стати перегляд мультфільмів з субтитрами. Для 5-6 класів це можуть бути мультфільми з персонажами дитячих іспанських книжок про мишеня Перес або собаченя на ім'я Колега. Тематичні відео матеріали про тваринний та рослинний світ також мають успіх у школярів середнього ступеню навчання іспанської мови.

Отже, відеоматеріали, де жести, голос, міміка, інтонація підвищують в учнів інтерес до вивчення іспанської мови є дуже корисними у використанні їх на уроці з іспанської мови. Але для цього слід заздалегідь поставити перед учнями конкретні задачі: визначити основну думку, розказати про характер персонажів, визначити своє ставлення до головного героя та другорядних персонажів. Важливим і корисним результатом при перегляді відео фрагментів є те, що працює і розвивається фонематичний слух школярів, покращується їх інтонація. Такі уроки реалізуються як правило після вивчення певної теми або декількох тем і таким чином відбувається контроль знань та вмінь учнів.

Таким чином, ми можемо стверджувати, що використання МЗН допомагає вирішити основне завдання мовної освіти – формування у

учнів мовної компетенції. МЗН сприяють ідентифікації навчання та підвищенню мотивації, активізують навчальну діяльність учнів, створюють комфортне середовище навчання. Використовуючи МЗН учень набуває можливості змодельовати умови комунікативної діяльності, а також реалізувати їх у різнорівневих тренувальних вправах ситуативного характеру.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ЗАРУБІЖНИХ ТА ВІТЧИЗНЯНИХ МЕТОДИК НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В СЗО

2.1. Сучасні методики та методи викладання іспанської мови у контексті Європейського виміру

Одному з важливих принципів західноєвропейського суспільства можливості вільного пересування сприяє той факт, що починаючи з середньої школи молодь вже має змогу відвідувати інші країни в межах білатерального обміну. Для того, щоб вільне пересування стало для них звичкою, в ЄС передбачається, щоб діти починаючи з раннього віку брали участь у міжнародних зустрічах та проектах. Погане володіння іноземними мовами, недостатня інформація про інші країни є головною перепорою для їхньої мобільності. Саме тому лінгвістична компетенція є пріоритетом європейського виміру в освіті та необхідною умовою для мобільності та міжшкільного європейського взіємообміну. Вивчення не менш як однієї мови країн, що входять до ЄС, є необхідною умовою для вільного пересування громадян Європи, яке потребує усного та писемного мовлення [9, С. 123-124].

Пошуки шляхів до європейського багатомовності і зберегання мовного і культурного різноманіття планети в процесі будівництва багатомовного суспільства продовжуються в рамках мовної політики Європейського союзу і Ради Європи. Разом з тим політична, економічна та культурна інтеграція Європи формує потребу в загальноєвропейському міжмовному та міжкультурному спілкуванні, що призведе до зросту впливу іспанської мови [40].

Як зазначається у «Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти вивчення, викладання, оцінювання», Рада Європи прагне покращити спілкування між європейцями з різною мовою та культурним підґрунтям. Рада також підтримує методи вивчення і викладання, які

допомагають формувати та розвивати навички, знання та вміння, необхідні їм для того, щоб стати більш незалежними у своїх думках та діях, більш відповідальними, готовими до співпраці з іншими людьми. Системи освіти Європейських країн ставлять за мету не тільки передати школярам знання, але й виховувати їх у дусі демократії, толерантності та поваги до відмінностей, навчити молодь бути громадянами Європи [9, С. 123-124].

Учні мають володіти іноземною мовою на рівні спілкування у більшості знайомих ситуацій, а інколи у непередбачуваних випадках, брати участь у дебатах, висловлювати і захищати свою точку зору. Висловлювання учнів поступово звільняються від впливу рідної мови, це стосується як фонетики, так і синтаксису і є необхідним для максимального наближення до мовлення носіїв тієї чи іншої мови [9, С. 123-124].

Нові освітні реалії передбачають формування філософії сучасного європейця – «навчання упродовж життя», це необхідність та готовність опановувати нові знання, зокрема вивчати мови [17, С. 2–8].

Отже, європейський вимір пропонує вивчення одразу декількох європейських мов, участь у спільних європейських проектах, у білатеральних обмінах школярами через знайомство з культурним, економічним та політичним розвитком Європи. Загальний підхід до проблеми мови, як загального інституту Європейського єднання реалізується у переборенні мовних бар'єрів та руху у напрямку мультилінгвістичності.

Зміст навчання іноземної мови учнів середньої школи, реалізований у підручниках, як підкреслюють В. Редько, В. Буренко, мають відповідати певним вимогам і забезпечувати оволодіння школярами тим рівнем комунікативної направленості, що визначений навчальною програмою диференційовано для кожного класу [14, С. 348-356].

Оволодіння іноземною мовою – це комплексне та збалансоване оволодіння всіма видами мовленнєвої діяльності. Важливе значення має реалізація культурологічного спрямування навчання, моделювання ситуацій за принципом «діалогу культур». Учням створюють різноманітну мовленнєву взаємодію за допомогою вправ і завдань, які можна виконувати індивідуально чи в парах. Це – соціально-комунікативні ситуації, які відтворюють у навчальному процесі атмосферу наближену до реального спілкування, що сприяє соціалізації особистості в іншомовному й іншокультурному соціумі [14, С. 348-356].

Методика навчання іноземних мов – це насамперед самостійна, комплексна наука, яка досліджує закономірності, цілі, зміст, методи й засоби навчання та виховання учнів на уроках іноземних мов. Об'єктом методики навчання іноземних мов є процес навчання іноземних мов як нового засобу спілкування у діалозі культур у різних навчальних закладах [16, С. 10-11].

Існують найбільш відомі методи викладання іспанської мови у середній школі: комунікативний, граматичний та змішаний. До того ж, більш популярним стає мультимедійний підхід, заснований на застосуванні сучасних технологій. Звичайно окрім цих методів останнім часом з'явилося багато альтернативних засобів та авторських розробок. Слід зазначити, що систематизований підхід надає більше користі, ніж окремі систематизовані спроби.

Розглянемо граматичний метод у вивченні іспанської мови в школі. Він базується на розумінні мови як системи і спирається на когнітивний підхід до навчання. Представники цього методу (Г. Оллендорф, Д. Гамільтон, Ж. Шакотко та інші) вважали, що вивчення іноземної мови має загально-освітню мету та сприяє формуванню логічного мислення. В основу цього методу покладена граматична система, яка визначає відбір матеріалу, в тому числі лексичного. Головний матеріал для навчання – це тексти. Тексти добираються так, щоб вони містили

відповідний граматичний матеріал. Значне місце у процесі навчання іспанської мови займають аналіз тексту та переклад. Граматичні правила вивчаються напам'ять. Граматика вивчається в контексті. Згідно з положенням Діани Ларсен Фріман (Методи та принципи навчання мови) типовими завданнями граматико-прикладного методу є:

- переклад з мови, яка вивчається на рідну;
- питання на розуміння тексту;
- знаходження антонімів, синонімів;
- відповідності між словами рідної мови та мови, яка вивчається;
- запам'ятати слова, фрази;
- скласти речення зі слів.

Але станом на наш час економічні, політичні та соціальні зміни зумовили необхідність використання соціально-функціонального методу, згідно якому граматик вивчається через функції, які мають вираження у різних реальних ситуаціях життя. Граматичні структури, що входять до активного граматичного мінімуму, вживаються у аудіюванні, читанні, письмі, говорінні. Тому потрібно формувати як рецептивні, так і репродуктивні навички володіння цими структурами. Так як мовлення за своєю природою ситуативне, учнів слід знайомити з новими граматичними структурами у типових ситуаціях мовлення. За допомогою вербального опису, ілюстративного або предметного унаочнення.

Кожна структура складається з формальної та функціональної сторони. За кожною структурою закріплюються певні функції. При ознайомленні з новою граматичною структурою ми повинні звернути увагу на те, що форма має засвоюватись у нерозривній єдності з функцією. Наприклад прикметник «а» означає напрямок: *voy a casa*; тоді як прикметник «de» – напрямок «звідки?», наприклад *vuelve del parque* [32, С. 25-26].

В українській мові цю функцію виконує прикметник + закінчення. Граматичні навички мовлення характеризуються такими ознаками як автоматизованість, гнучкість, стійкість та формуються поетапно. Для комунікації потрібно спочатку вибрати граматичну структуру, яка б відповідала ситуації мовлення. Якщо ми бажаємо про щось дізнатися ми вибираємо граматичну структуру запитання. Подальший вибір залежить від часу подій, про які йде мова, від характеру інформації, що потрібна у відповідь на запитання. Коли йде мова про прохання, на вибір граматичної структури впливають стосунки між людьми. Обрана граматична структура оформлюється відповідно до обраної мови згідно морфологічних та синтаксичних особливостей цієї мови. Сприймаючи граматичну форму ми сприймаємо граматичні сигнали, а структуру відповідно розглядаємо, як механізм сигналів, яка слугує для передачі певних значень. Наприклад в іспанській мові поняття належності до чогось передається за допомогою прикметника «de» (la casa de mi amiga).

Кожна мовленнєва одиниця має свою структуру, яка відображає певні зв'язки між її компонентами. В іспанській мові, щоб поставити спеціальне питання, потрібно почати речення з питального слова. Щоб поставити питання загального характеру, починаємо речення з дієслова [32, С. 25-26].

Будь-яка граматична структура може бути представлена у вигляді формули або малюнка, оскільки таким чином її легше запам'ятати. Поетапне ознайомлення з відповідною граматичною структурою сприяє створенню учнями мовленнєвої ситуації, спочатку слідом за вчителем, а потім самостійно у створених вчителем ситуаціях з опорами чи без них. Ознайомлення з граматичною структурою є початком формування граматичної навички.

Вивчення граматики не є достатнім якщо не враховується комунікативна компетенція, яка відіграє вирішальну роль. Відповідна

мовна компетенція вимагає відповідної лексико-граматичної структури. Тобто на запитання «¿Cómo te llamas?» Потрібно відповідати «Me llamo...» враховуючи персональний лексико-граматичний контекст слова «llamarse», який відмінюється за особами.

Комунікативний метод орієнтований на активне навчання усного мовлення, де учні користуються мовою у реальному контексті. Учень відіграє активну роль у процесі навчання. В Іспанії використовують методику вирішення комунікативних завдань, як основну вісь навчання. Починаючи з 2001 року Рада Європи ввела єдину систему загальноєвропейських компетенцій. Інститут Сервантеса почав розробку учбових програм для вивчення іспанської мови згідно з Європейськими вимогами.

При навчанні іспанської мови як іноземної особливу увагу слід приділяти таким аспектам, як:

- роль контексту;
- особистість учня;
- роль вчителя на уроці.

Роль учня є центральною в процесі навчання. В Україні між вчителем та учнем існує значна дистанція, тоді як в Іспанії вчитель та учень спілкуються на рівних, вони працюють разом. Це дозволяє учням почуватися комфортно. Також потрібно враховувати соціокультурний аспект та національно-культурну специфіку мовного спілкування представників різних культур – це важливо для взаємного порозуміння [34]

Самою специфічною рисою комунікативної направленості є те, що метою навчання є не оволодіння іноземною мовою, а іншомовною культурою, яка навчає в себе пізнавальний, навчальний, розвивальний, виховний аспект. Другою специфічною рисою комунікативної методики є оволодіння всіма аспектами іншомовної культури через спілкування. У комунікативній методиці навчання спілкування виконує функції

навчання, пізнання, розвитку і виховання. Відмінною рисою комунікативної методики є використання всіх функцій ситуації. Комунікативне навчання базується на основі ситуацій, які розуміються як система взаємовідношень. Це дозволяє зробити процес навчання іншомовній культурі максимально природним і наближеним до умов реального спілкування.

Комунікативний метод не є досконалим, оскільки в першу чергу він орієнтований на розвиток мовленнєвих, виділяючи правопису другорядне значення, не має на меті значних збагачень словника, а також допускає наявність незначних граматичних помилок, які не міняють загального змісту. Не завжди є ефективним для тих дітей, які прагнуть усамітнитись і уникнути спілкування [36]

Коли використовується змішаний метод вчитель при роботі застосовує частково граматичний та частково комунікативний метод викладання. Це залежить від типу, структури та мети уроку.

2.2. Дослідження сучасних методик викладання іноземної мови у школі

В останні чверть століття теорія методів навчання знаходилась серед найбільш актуальних проблем дидактики. Цю проблему досліджували провідні вітчизняні (А. Алексюк, В. Бондар, В. Паламарчук, О. Савченко) та зарубіжні (О.Бабанський, М. Махмутов, М. Скаткін та інші) дидакти. Метод навчання – це спосіб взаємодії вчителя і учнів у навчальній ситуації, яка створена для розв'язання конкретного навчально-виховного завдання в межах уроку. Навчання іноземної мови націлено на те, щоб навчити учнів не тільки спілкування іноземною мовою, але й активно брати участь у становленні та розвитку особистості учня. Виходячи з цього, велика частина сучасних методик навчання іноземної мови заснована на принципі активної комунікації.

Комунікативність передбачає побудову навчання, як моделі процесу спілкування. Це – особисте спілкування з учнями, а також нормальний психологічний клімат. Для цього потрібно використовувати всі способи спілкування:

- інтерактивний (взаємодія вчителя з учнями);
- перцептивний (сприйняття один одного як особистостей);
- інформаційний (учитель та учень діляться своїми думками, почуттями, а не словами та граматичними структурами) [31, С. 220-223].

Необхідна умова для створення комунікативності – це створення комунікативної мотивації, потреби, яка спонукає учнів брати участь у спілкуванні. Спілкування має бути побудоване таким чином, щоб відбувалося поступове оволодіння мовним матеріалом. Мотивацією для спілкування можуть бути різні стимули. Найчастіше це ситуації, що використовуються у ході навчання, носять проблемний характер. Ці ситуації повинні сприяти формуванню різних думок у учнів і не давати однозначного рішення. Обговорення подібних ситуацій дозволяє зіштовхувати різні думки, викликає потребу відстояти свою точку зору – отже виникає потреба в спілкуванні іноземною мовою. Таким чином ситуативність повинна пронизувати всі етапи засвоєння мовного матеріалу на всіх етапах навчання.

Комунікативне навчання базується таким чином, що всі його зміст та організація пронизані новизною. Новизна – це підбірка текстів та вправ, які містять щось нове для учнів. Принцип новизни також охоплює весь навчальний процес, а його реалізація надзвичайно важлива для успішності комунікативного навчання [11, С. 133-136]. Не має місце багаторазове читання тексту і вправ з одноманітними завданнями. Має місце варіативність текстів різного змісту, але побудованих на одному і тому ж матеріалі. Немає необхідності довільно заучуваний текст.

У структуру комунікативного методу входять пізнавальний, розвиваючий і навчальний аспекти, які спрямовані на виховання учнів. З огляду на це можна сформулювати основну засаду комунікативної методики – це оволодіння всіма аспектами іншомовної культури через спілкування. Комунікативний метод – це положення про те, що спілкуванню слід навчати тільки через спілкування. Спілкування є соціальним процесом, в якому відбувається обмін діяльністю, досвідом, втіленими у матеріальну і духовну культуру. У спілкуванні здійснюється емоційна і раціональна взаємодія людей і вплив один на одного. Процес навчання іншомовного спілкування являє собою модель процесу реального спілкування за основними параметрами: вмотивованість, цілеспрямованість, інформативність, новизна, ситуативність, функціональність – через систему мовних засобів [39]

Провідною технологією навчання іноземних мов визнано комунікативну, яка ґрунтується на таких положеннях:

- метою навчання є формування комунікативної компетенції;
- організація мовного матеріалу, яка орієнтована на його функціонування у мовленні;
- лексична і граматична правильність іншомовного мовлення є другорядними щодо думки;
- комунікативно орієнтоване навчання має діяльнісний характер та здійснюється через певні дії в ігровій та імітаційних формах;
- навчання видів мовленнєвої діяльності відбувається інтегровано;
- рідну мову використовують зрідка, коли це виправдано складною ситуацією;
- у комунікативно орієнтованому навчанні моделюються усі характерні ознаки природної комунікації людей: зворотній зв'язок, вибір і автентичність матеріалів [16, С. 53-54].

Визначення мовленнєвої діяльності як основного об'єкта навчання передбачає формування чотирьох видів цієї діяльності – слухання,

говоріння, читання, письма на уроці. Щоб досягти цю мету, необхідна практична орієнтація уроку, тобто активна практика у спілкуванні. Кожен урок повинен мати конкретні практичні цілі, спрямовані на формування мовленнєвих навичок та вмінь. Повторення за вчителем, переклад, складання речень за зразком, переказ тексту та інші, мають бути підпорядковані комунікативним цілям. Колективна атмосфера повинна пронизувати весь урок, починаючи з повідомлення вчителем завдань уроку і закінчуючи підсумком, коли вчитель оцінює роботу учня та їх комунікативну діяльність.

Виконуючи комунікативні вправи, учень вирішує задану вчителем мовленнєво-розумову задачу, його мовлення пов'язане з конкретною природною або штучно створеною ситуацією спілкування [22, с. 23].

Комунікативна методика – це методика сьогодення, спрямована на вирішення глобальної проблеми комунікації у діалозі іншомовних культур. У всіх сучасних методиках викладання іноземною мовою використовується колективна спільна діяльність. Тенденція зміни індивідуальної роботи на групову розвивається вже давно. Формування навичок і вмінь відбувається в системі колективних дій, які сприяють внутрішньої мобілізації можливостей кожного учня. Форми колективної взаємодії легко реалізуються на заняттях. Це – робота в парах, у міні групах та повних групах. Важливу роль відіграє рольове спілкування, яке забезпечує перехід до більш високого рівня спілкування.

Наступна риса, яка має місце у всіх сучасних методиках викладання іноземної мови – це пізнавальна самостійність. Вона дозволяє усвідомлено опанувати мовні засоби і осмислено їх використовувати, а також забезпечує формування міцних знань та умінь. Усі сучасні методики містять ідею принципу управління навчальним процесом на базі його дозування в комунікативній компетенції. Навчальний процес ділиться на певні цикли.

У проектній методиці таке явище називається «принципи систематичності», який проявляється не тільки у розподілі матеріалу на теми і підтеми, але й в циклічній організації навчального процесу. Структура курсу є модульною, щоб учень міг чітко усвідомлювати своє просування від модуля до модуля, або вибрати модуль в залежності від рівня своєї підготовки [13, С. 223-230].

Сучасні методики викладання іноземної мови в школі незважаючи на велику кількість відмінностей, мають багато спільних рис. Але комунікативна і проектна методики, є на даний момент найбільш гармонійними і актуальними з точки зору сучасної методології. Ефективність проектної методики в більшій мірі забезпечується інтелектуально-емоційною змістовністю стосовно тем. Слід відзначити поступове ускладнення тем, їх конкретність. З самого початку навчання передбачає участь учнів у змістовній і складній комунікації «без примітивізму». Комунікативно-пізнавальна діяльність учнів здійснюється у вигляді проекту. Проект – це самостійна реалізована учнем робота в якій мовне спілкування вплетено в інтелектуально-емоційний контекст іншої діяльності. Позитивною рисою цієї методики є широке використання проблемності, це змушує учнів мислити. Граматика подіється учням у вигляді таблиць, що значно полегшує її засвоєння. Взагалі проектна методика викладання іноземних мов має місце у старших класах. На середньому етапі навчання її можливо починати використовувати вже в 7-8 класі. Вона сприяє розвитку здібностей творчо і самостійно мислити, прогнозувати варіанти вирішення завдання. Це можуть бути тематичні проекти, над якими учень може творчо працювати вдома. Недоліком цієї методики є те, що вводиться надто великий обсяг нового матеріалу (зокрема нова лексика та нові типові граматичні явища) [13, С. 223-230].

Тема сучасних методик викладання іноземної мови у школі це тема інтенсивного навчання, яке пов'язане з двома іменами – болгарського

вченого, лікаря психотерапевта за фахом Георгія Лозанова та методиста професора Г. О. Китайгородської. В 1966 році в Софії було засновано науково-дослідницький інститут сугестології, який очолив Г. Лозанов. Сугестологія – це наука про прискорений гармонійний розвиток особистості та розширення її різнобічних резервних можливостей пам'яті, інтелектуальної активності, творчих здібностей, тощо. Тобто це метод інтенсивного навчання іноземних мов. Віра в усіх і кожного, доброзичливість, як основа відносин між викладачем та учнями, між самими учнями в колективі. Авторитет викладача, його та його творча роль високо мотивована навчальна діяльність, що спрямована на опанування змісту навчання, забезпечує реалізацію установи на розширення резервів особистості тих, хто навчається. Застосування сугестологічної системи Г. Лозанова для оволодіння іноземними мовами дало позитивні результати і призвело до створення центрів навчання. Г. Китайгородська збагатила теорію Лозанова новими методичними положеннями. Це привело до створення нового методичного методу: методу активації можливостей особистості і колективу. До основних принципів методу активації належать:

- принцип особистісного спілкування;
- особистісно-рольовий принцип;
- принцип концентрованої організації навчального матеріалу і навчального процесу;
- принцип колективної взаємодії [22, с. 48].

Побудова моделі інтенсивного навчання (активації) іншомовного спілкування, відбувається згідно з усіма принципами методу активації, які були розглянуті нами, а його реалізація здійснюється поетапно за наступною схемою: перший етап – виклад нового навчального матеріалу циклу занять; другий – тренування у спілкуванні; третій – практика у спілкуванні. Новий навчальний матеріал подається у тексті – полілозі. Передача нового матеріалу в тексті – полілозі проходить чотири

пред'явлення. Перше пред'явлення – пояснити учням ситуацію, місце дії, її учасників, зміну подій. Основний засіб семантизації при цьому – пофразовий переклад на рідну мову учнів. Головне завдання другого пред'явлення – максимально забезпечити мимовільне запам'ятовування нового навчального матеріалу. При цьому викладач використовує різноманітні засоби, що підсилюють мимовільне запам'ятовування і частина фраз римується, інші проспівуються на відомі, популярні мотиви, тощо. Жести і інтонація також сприяють запам'ятовуванню. Третє пред'явлення закріплює новий матеріал у пам'яті учнів. Воно проходить при відкритих книжках і вчитель читає текст з короткими паузами між фразами, але для їх внутрішнього проговорення учнями, одночасно стежачи за його друкованим варіантом. Четверте пред'явлення – це «музичний сеанс», учні сприймають на слух весь текст-полілог без перекладу на рідну мову на фоні спокійної, класичної музики. Перед початком учням дається установка на фізичне розслаблення, вони зручно сідають, заплющують очі, слухають музику і текст, в якому їм уже все зрозуміло. В результаті вони отримують закінчене, цілісне уявлення про текст-полілог. В учнів виникає відчуття впевненості в успішному засвоєнні матеріалу, в той же час досягається ефект відпочинку. В чотири пред'явлення тексти полілоги мають місце на уроці. Проте чіткого розмежування між цими етапами провести не можна, тому що дії з одними мовленнєвими одиницями виконуються ще на рівні навички, а з іншими на рівні вміння. Відповідно і вправи етапу тренування у спілкуванні можна назвати умовно комунікативними.

Відмінною рисою усіх вправ в інтенсивному навчанні є їх вмотивований характер. Це комунікативна або комунікативно-рольова мотивація. Некомунікативні вправи використовуються лише у вигляді мовних ігор [22, с. 51]. Як бачимо, інтенсивна методика заснована на психологічному терміні «сугестії». Вчитель проводить заняття з урахуванням психологічних факторів, емоційного впливу,

використовуючи логічні форми навчання. Має місце тематична бесіда, яка може супроводжуватись елементами чаювання, прослуховування пісень або огляду фрагментів з фільму з їх наступним обговоренням. На уроках використовуються різні види мистецтва (музика, живопис, елементи театру). Отже, метод інтенсивного навчання (активації) є дуже популярним і ефективним.

Сучасні методики викладання збагатилися це одним інноваційним підходом до навчання іноземної мови в школі. Це метод головним чинником якого є інтернет, адже саме він надає нові можливості для спілкування. Учні, як і вчителі, отримали доступ до міжнародних інформаційних центрів, бібліотек різних університетів, банків навчальної та програмної інформації, розміщених у різних країнах.

Комп'ютер як засіб спілкування надає можливість здійснювати проекти на актуальні теми, організацію та проведення дистанційного навчання, під час якого навчальний процес проходить під постійним наглядом, керівництвом та контролем вчителя. Це так звана on-line система навчання, викликана актуальними соціальними проблемами, які включають відвідування школи. Це створення тандемного навчання, за допомогою якого учні, що є носіями рідних мов навчаються в парах з метою вивчення рідної мови партнера для обміну повсякденною та країнознавчою інформацією.

Як дидактичний технічний засіб, комп'ютер забезпечує сприйняття й аналіз друкованої інформації, контроль оцінювання знань, умінь та навичок учнів, а також надання інформації у зоровій формі (текст, графіка, малюнок, відео) та звуковій формі (мова, музика, пісня). Комп'ютер забезпечує можливість багаторазового повторення навчального матеріалу, вправ і тренувань у різних видах навчальної діяльності, створення мовного середовища. Навчальні програми, які надає комп'ютер містять мультимедійні компоненти у вигляді друкованого тексту, звуку, графіки, мультиплікації та відео, а також

створюють мовне середовище, моделюють комунікативну ситуацію, імітують спілкування. Існують допоміжні засоби, елементарні словники, довідники та енциклопедії, які використовують у навчальному процесі: Multitex, Linguo, Ectacto, Weltaatlas та інші [35].

Зміст навчальних програм сталий і незмінний, його розробники передбачають послідовність роботи з програмою та виконання завдань, реакцію програми на введення користувачем варіантів відповіді. Ці програми роблять можливим створення кросвордів, вправ на знаходження відповідностей, вправ із множинним вибором варіантів відповідей, власних текстів із пробілами, тощо. Найважливішою властивістю комп'ютера є діалогічна форма взаємодії з учнями, що дає змогу використовувати його як мовного партнера. Отже, у даній роботі ми дослідили та охарактеризували основні методики викладання іноземної мови у сучасній школі. Комунікативна методика є найбільш доцільною і ефективною у процесі викладання іноземних мов. Кожна методика має свої специфічні риси, але всіх їх об'єднує мета навчити учнів спілкуватися іноземною мовою та вступити в діалог з її носіями. Використання тієї чи іншої методики залежить від вміння вчителя доцільно і ефективно підібрати її в залежності від структури та тематичної змістовності уроку.

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ВИДІВ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СЗО

3.1. Використання інтерактивних методів та комунікативного підходу у процесі навчання іспанської мови на середньому етапі

Інтерактивним методом ми можемо охарактеризувати певний підхід до навчального процесу, який пов'язаний з вивченням навчального матеріалу в ході інтерактивного уроку. Основним підґрунтям інтерактивних методів є інтерактивні вправи та завдання, що пропонуються для виконання учнями. З цього твердження випливає те, що інтерактивний урок це особливий тип уроку, в якому навчальний процес відбувається в умовах безперервної взаємодії учнів між собою та вчителем, де вчитель і учень є рівноправними суб'єктами навчання. Метою такого уроку ми можемо визначити вирішення лінгвістичних та комунікативних завдань [23, с.7].

Аспекти використання інтерактивних технологій і методів навчання у закладах освіти представлені в роботах В. Беспалько, В. Євдокимова, О. Пехоти, Л. Пироженко, В. Серікова, С. Сисоєвої, І. Якиманскої та інших вітчизняних і зарубіжних учених [6, с. 60].

У ході інтерактивного навчання важливим є вирішення проблеми не лише корегування, але й застереження учнів від помилок. Наприклад, пропонуючи школярам вправи на виявлення помилок, та подальше їх коригування, аналіз і обговорення у ході інтерактивної роботи, а також взаємоперевірка письмових робіт створює умови для максимального запобігання помилок в усному мовленні [6, с. 61].

Також, зауважимо, що враховуючи відсутність у науковій літературі будь-якої класифікації інтерактивних технологій навчання, ми визначили їх умовну робочу класифікацію за формами навчання

(моделями), у яких реалізуються інтерактивні технології. Ми розподіляємо їх на чотири групи залежно від мети уроку та форм організації навчальної діяльності учнів:

- інтерактивні технології кооперативного навчання;
- інтерактивні технології колективно-групового навчання («мікрофон», «незакінчені речення», «мозковий штурм»);
- технології ситуативного моделювання («рольові ігри» «сценки» «імітування ситуації»);
- технології опрацювання дискусійних питань («дибати», «дискусія») [23, с. 27].

Розглянемо інтерактивні технології кооперативного навчання. Основою кооперативного навчання на уроках іспанської мови є робота учнів в парах та групах, учасники яких можуть змінюватись залежно від змісту й характеру завдань, що треба виконати. Важливо враховувати, що виконання групової роботи повинне будуватися таким чином, аби можна було оцінити індивідуальну роботу кожного з учнів. Найпопулярнішими варіантами кооперативного навчання іспанської мови є ротаційні трійки (подібна до роботи в парах), два-чотири-всі разом (ефективний для розвитку дискусійних вмінь учнів, за яким пара учнів розширюється поступово до чотирьох осіб, а потім охоплює і увесь клас) та карусель, яка на наш погляд є більш складною за своєю організацією, ніж попередні (застосовується для включення всіх учасників в процес) [18, С. 139 – 144].

Гра є одним з елементів даної форми роботи та цікавим способом подання матеріалу дітям на середньому етапі навчання. Кожна гра має свої особливості, але є індивідуальною в кожному варіанті. У психології гра традиційно розглядається як форма діяльності в умовах ситуаціях, спрямована на відновлення та засвоєння суспільного досвіду, зафіксованого в соціально - закріплених способах, здійснення предметних дій, у предметах науки і культури [1, С. 4-8].

Наприклад діти діляться на групи і кожній команді пропонується тема на вибір, наприклад одній команді тема «туризм в Іспанії» іншій «свята Іспанії» та «національна іспанська кухня». Гра відбувається в три етапи, перший етап – діти називають по черзі за допомогою уявного мікрофона факти за своєю темою, перемагає та команда яка знає найбільше. Другий етап – перевірка лексики. Вчитель показує дітям картки зі словами за тією чи іншою темою, а діти здогадуються як перекладається те чи інше слово. Перемагає команда у якій карток найбільше. На третьому етапі учні складають діалоги за своєю темою. В процесі гри учні між командами змінюються, таким чином кожен може себе показати вправним в тій чи іншій темі, а індивідуальне оцінювання буде більш кращим.

Завдяки інтерактивним технологіям кооперативного навчання на уроках іспанської мови учні зможуть навчитися ґрунтовно й швидко аналізувати, а також більш виважено обговорювати ту чи іншу тему з метою кращого та осмислення та закріплення матеріалу.

Використання інтерактивних технологій колективно-групового навчання на уроках іспанської мови передбачають за собою активне залучення до роботи всього класу. Розглянемо деякі з них:

Технологія «Мікрофон» використовується задля групового обговорення, відповідно до якої кожен учень може швидко висловити свою позицію на задану тему. Дана технологія є досить популярною у використанні на середньому етапі навчання. Також існує технологія «Незакінчених речень», яка є подібною до попередньої, за якої вчитель формує незакінчене речення і надає можливість учням висловлюючись закінчити його. Представлена форма роботи дає змогу учням розвинути навички висловлювання власних ідей, говорити переконливо та по суті [1, С. 4-8].

Технологія ситуативного моделювання має за основу використання гри у навчальному процесі. Завдяки цій технології учням надається

максимальна свобода, учні беруть на себе відповідальність за прийняті рішення у розв'язанні проблемної ситуації. Вчитель має роль ведучого або ж інструктора. Інтерактивні технології ситуативного моделювання (або ігрове навчання) реалізуються в чотири етапи: по-перше відбувається ознайомлення учнів з правилами гри, по-друге підготовка до її проведення, далі відбувається сама гра (тобто основна частина) і наприкінці проводиться обговорення [2, С. 4-15]. Учні можна запропонувати розділитись на дві команди, на дошці зображено два кола, у одній команді в ньому буде зображений кіт, а у іншій пес. Діти по черзі описують цих тварин: *el gato es pequeño y hermoso, le gusta la leche y el pescado; el perro es grande y blanco, le gusta jugar*. За кожне правильно сказане речення дітям надається промінчик, наприкінці гри перемагає та команда, промінців у якій найбільше.

Технології опрацювання дискусійних питань допомагає розвитку критичного мислення учнів, дозволяє учням поглибити свої знання з іспанської мови, а також формувати навички висловлювати свою власну думку. Розглянемо технологію, для якої пропонується назва «метод ПРЕС», метою якої є навчання учнів дискутувати. Цей метод навчає учнів стисло та аргументовано висловлювати свою думку. Наприклад, учням роздається матеріал із зазначенням етапів даної технології. По-перше дітям пропонується висловити свою думку, надалі обґрунтувати появу цієї думки, по-друге навести додаткові аргументи та нарешті узагальнюючи, зробити висновки. Важливо, аби при проведенні цієї форми роботи учні мали опорний матеріал.

Дебати є одним із найскладніших технологій обговорення дискусійних питань, оскільки їх можна проводити тільки тоді, коли учні вже засвоїли технологію роботи в групах і вирішення проблем. Оскільки учням потрібно довго готуватися до даного способу обговорення та обґрунтувати свою думку з тієї чи іншої теми. Хорошим виходом при проведенні дебатів, аби уникнути гострих питань та дискусій, які

можуть виходити за межі поставленої проблеми, буде правильним рішенням поставити завдання спільно вирішити поставлене питання. Саме тоді учні, висловивши свою точку зору, будуть уважно слухати протилежну сторону, щоб знайти точки дотику [10, С. 20-48].

Отже, інтерактивні методи навчання це хороший спосіб урізноманітнити навчальний процес на уроках з іспанської мови. Вони дозволяють вчителю без особливих зусиль досягти безліч видів навчальної діяльності.

Відповідно до думки Д.Х. Хаймса, ми можемо визначити комунікативну компетенцію як найповніший термін для визначення можливостей особи. Вчений стверджує, що компетентність залежить від знання тої чи іншої мови, а також від вміння її використовувати незалежно від ситуації. Проблема комунікативної компетенції розглядається за допомогою комунікативного підходу до вивчення мови [4, с. 15].

Комунікативний підхід передбачає за собою поєднання свідомих і підсвідомих компонентів у процесі навчання іноземної мови, тобто засвоєння правил оперування іншомовними моделями відбувається одночасно з оволодінням їх комунікативно-мовленнєвою функцією.

Комунікативний підхід в найбільшій мірі проявляє іспанську мову як навчальний предмет в середньому навчальному закладі. Цей підхід знайшов відображення в роботах з психології та методики навчання іноземних мов таких вчених як (О.О. Леонтьєв, І.О. Зимня, Ю.І. Пассов, С.Ф. Шатілов, Г.В. Рогова та інші) [21, С. 5-11].

Реалізація комунікативного підходу у навчальному процесі означає, що формування іншомовних мовленнєвих навичок і вмінь відбувається шляхом і завдяки здійсненню учнем іншомовної мовленнєвої діяльності. Іншими словами, оволодіння засобами спілкування (фонетичними, лексичними, граматичними), спрямоване на їх практичне застосування у процесі спілкування. Оволодіння

рецептивними видами мовлення (читання, аудіювання), та продуктивними (говоріння та письма) здійснюється шляхом реалізації цих видів мовленнєвої діяльності у процесі навчання в умовах, що моделюють ситуації реального спілкування. У зв'язку з цим навчальна діяльність учнів організовується таким чином, щоб вони виконували вмотивовані дії з мовленнєвим матеріалом для вирішення комунікативних завдань, спрямованих на досягнення цілей та намірів спілкування

К. Джонсон – британський методист, визначив, що є два комунікативних підходи до вивчення іноземної мови:

- 1) досконала організація навчальної програми;
- 2) методологія.

Отже, перший підхід визначає, що саме вивчати за комунікативним принципом, а другий підхід показує, як і за допомогою яких методів зробити навчання мови більш доступним. Комунікативний підхід передбачає вивчення мови через спілкування. Також, ми можемо зазначити, що за даним підходом основними видами роботи з іспанської для учнів є парна робота (діалог) та групова робота (полілог) [4, с. 16].

З позицій комунікативного підходу процес навчання іспанської мови будується адекватно реальному процесу мовленнєвого спілкування, тобто процес навчання є моделлю процесу мовленнєвої комунікації. Проте процес навчання не може повністю співпадати з процесом комунікації, який має місце в реальному житті, оскільки навчання іспанської мови в середніх навчальних закладах відбувається в умовах рідномовного оточення. Тому йдеться тільки про максимальне зближення процесів навчання і реального спілкування за такими найважливішими параметрами як комунікативно-вмотивована мовленнєва поведінка вчителя та учнів і предметність процесу спілкування, що забезпечується ретельним відбором комунікативно-

мовленнєвих намірів, тем, ситуацій, які віддзеркалюють інтереси та потреби учнів.

Ми можемо виділити наступні типи комунікативних вправ на уроках іспанської мови:

- комунікативні вправи, що ґрунтуються на спостереженні, завдяки чим покращуються не тільки комунікативні навички, а ще й пам'ять учнів (показуємо малюнок);

- комунікативні вправи, що ґрунтуються на інтерпретації та вгадуванні, які сприяють вдосконаленню вмінь грамотно висловлюватись залежно від змодельованої ситуації;

- комунікативні вправи, що сприяють розвитку діалогічного та монологічного мовлення, завдяки роботі в парах або груповій роботі;

- комунікативні вправи які навчають мислити іноземною мовою, розвивають пам'ять у навчальному процесі;

- комунікативні вправи завдяки яким учні навчаються грамотно розповідати історії, одночасно запам'ятовуючи новий лексичний та граматичний матеріал [27, С. 3–8];

- комунікативні вправи які надають можливість перевірити практичне застосування граматичних і лексичних конструкцій в спілкуванні [4, с. 19].

3.2. Система вправ для формування навичок і вмінь мовлення з урахуванням сучасних підходів до навчання

Мовленнєва діяльність розглядається як один з багатьох видів людської діяльності і визначається як « активний, цілеспрямований, опосередкований мовою та зумовлений ситуацією спілкування процес прийому і видачі мовленнєвого повідомлення у взаємодії людей між собою». Мовленнєва діяльність людей може входити до іншої, ширшої діяльності: трудової, пізнавальної. Але воно може бути і повністю самостійною діяльністю, яка спрямована на висловлення думки.

Мовлення – це застосування мови у процесі спілкування. Мовлення є індивідуальним, динамічним, ситуативно зумовленим [29, С. 9 – 14].

Мовлення – це універсальний засіб комунікації. Розрізняють чотири основних види мовленнєвої діяльності: аудіювання, читання, говоріння, письмо. У процесі говоріння та письма людина висловлює свої думки, а при аудіюванні та читанні одержує мовленнєву інформацію, тобто сприймає і розуміє думки носіїв мови. Говоріння та письмо називають репродуктивними видами мовленнєвої діяльності, а аудіювання та читання рецептивними. Але аудіювання і говоріння об'єднує одна матеріальна основа – звукова система мови, ці види входять до усного мовлення. Матеріальною основою читання та письма є графічна система мови, вони відносяться до писемного мовлення. В залежності від форм спілкування може бути три способи формування думки.

- внутрішній (людина включається у процес міркування);
- зовнішній усний (людина включається в говоріння);
- зовнішній письмовий (людина включається у спілкування з відсутнім партнером у письмовій формі) [30].

У системі мовленнєвої діяльності є три підсистеми, які співвідносяться з трьома сторонами мовлення:

- структурною (або граматичною);
- семантичною (або лексичною);
- виражальною (або фонетичною для усної форми мовлення і графічною для писемної форми мовлення) [32, С. 3-5].

У процесі виконання одного з видів мовленнєвої діяльності формуються мовленнєві вміння. Відповідно до основних видів мовленнєвої діяльності виділяють основні вміння – це вміння говорити (діалогічна та монологічна форма), вміння писати, вміння аудіювання та вміння читати. Кожне вміння відповідно, спирається на свою групу навичок, які синтезуються, функціонуючи у вмінні.

Система вправ для формування навичок та вмінь мовлення має велике значення у сучасній методиці викладання. Раціональна система вправ є ключем до вирішення проблеми навчання іншомовного мовлення. Важливість системи вправ полягає в тому, що вона забезпечує організацію процесу засвоєння і організацію процесу навчання. Управа – це спеціально організована в навчальних умовах багаторазове виконання окремих операцій, дії або діяльності з метою оволодіння ними або їх удосконалення. Система вправ має забезпечити наступне:

- підбір необхідних вправ, які відповідають характеру певної навички або певного вміння;
- необхідну послідовність вправ;
- розташування навчального матеріалу та його співвідношення;
- систематичність виконання певних вправ;
- взаєморозвиток різних видів мовленнєвої діяльності.

Кожна управа незалежно від її характеру має чотири фазову структуру. Перша фаза – завдання (містить мотив до виконання певної мовленнєвої дії), друга – зразок завдання (може бути відсутня), третя – це його виконання (частина вправи може виконуватись усно, а частина з елементами письма) і четверта – контроль з боку вчителя або взаємоконтроль іншого учня (може співпадати у часі з виконанням, або слідувати після). Управи слід добирати за певними критеріями, які визначаються як основні або додаткові.

У системі класифікації вправ найважливіше місце займають ті, які визначені за першим і другим критеріями. У рецептивних вправах учень сприймає вербальну інформацію через зоровий або слуховий канал, а потім показує як він впізнає звуки, графеми та граматичні структури. У репродуктивних вправах учень відтворює повністю або зі змінами сприйнятий ним навчальний матеріал (тексти, речення, слова та звуки). Учень сприймає певну змістовну інформацію від вчителя або підручника, а потім її відтворює у своєму мовленні. У продуктивних

вправах учень самостійно формує висловлювання різних рівнів (рівень тексту, рівень речення) в усній або письмовій формі. Вправа вважається рецептивно-продуктивною, якщо учень спочатку сприймає і розуміє текст, а потім вдається до усного чи письмового висловлювання. У комунікативних вправах учень реалізує мовленнєву діяльність мовою, що вивчається. Якщо мовленнєва дія учнів реалізується у ситуативних умовах, то ці вправи відносяться до умовно-комунікативних. У некомунікативних вправах учні виконують дії, використовуючи мовний матеріал поза ситуацією мовлення, звертаючи увагу лише на форму [15, С. 183 – 184].

У системі вправ основне місце посідають умовно-комунікативні та некомунікативні вправи. Некомунікативним вправам слід надавати ігрового характеру (повторення неправильних дієслів у грі з м'ячем, закріпити слова по темі за допомогою кросворду, тощо). Розрізняють загальну систему вправ, де є місце усім видам мовленнєвої діяльності і яка міститься у підручнику і систему вправ для оволодіння навичками і вміннями аудіювання, говоріння, читання і письма. Наприклад, для розвитку техніки читання та письма у підручниках подані підсистеми та групи вправ спрямовані на оволодіння лексичними, орфографічними та граматичними навичками та окремими вміннями (наприклад вживання розмовних реплік).

У загальній системі вправ для навчання іноземних мов (див. додаток Б) представлена структура загальної системи вправ, до якої включаються чотири системи вправ відповідно до основних видів мовленнєвої діяльності. Кожна система містить дві або три підсистеми, які також діляться на групи [32, С. 9-14].

Аудіювання є важливою умовою навчання іноземної мови в цілому. Аудіювання – це розуміння сприйнятого на слух усного мовлення. Вважається, що учень повинен розуміти зміст аудіо тексту при його одноразовому пред'явленні. Одноразовість пред'явлення пов'язана з

реальним спілкуванням. Дворазове пред'явлення того ж самого тексту доцільне, якщо мова повідомлення складна, з великою кількістю нового лексичного матеріалу. Необхідно починати з текстів невеликої тривалості звучання. При цьому обсяг текстів поступово збільшується, як і кількість нових слів, які ще не вивчались, оскільки учень повинен розвивати мовну здогадку. Від учня очікується розуміння загального змісту повідомлення, при цьому несуттєва інформація залишається поза увагою. Аудіювання дає можливість оволодіти звуковою системою іншої мови, її фонетичним складом та інтонацією. Засвоєння лексичного складу слова та її граматичної структури відбувається через аудіювання. Усне мовленнєве спілкування неможливе без оволодіння аудіюванням.

Аудіювання та говоріння знаходяться у тісному зв'язку, це дві взаємопов'язані сторони усного мовлення. Також воно тісно пов'язане з читанням, оскільки в читанні сприймання інформації відбувається через зоровий канал, а в аудіюванні через слуховий, коли людина читає, вона трансформує графічну мову у звукову. Оскільки ми промовляємо те, що пишемо не можна відкидати також його схожість з письмом [33, С. 7-8].

Сучасний підхід до аудіювання полягає у використанні мовних програм, відео фрагментів та відео уроків, де учні можуть повторювати почуте з послідуочим розумінням інформації. У процесі аудіювання учні повинні навчитися наступному:

- ідентифікувати слова, морфеми, словосполучення;
- здогадуватися про значення окремих незнайомих слів;
- фіксувати основні контекстуальні моменти тексту;
- утримувати в пам'яті основний зміст почутого.

Для навчання аудіювання учням пропонуються підготовчі вправи, які спрямовані на формування фонетичних, лексичних та граматичних навичок. До підготовчих вправ ми можемо віднести вправи на диференціацію звукової форми слова та його розуміння, вправи на семантизацію похідних і складних слів, а також вправи на розуміння

речень з незнайомими лексичними одиницями і багатофункціональними граматичними структурами. Серед підготовчих вправ, спрямованих на розвиток мовленнєвих аспектів аудіювання є наступні:

- вправи на розвиток імовірного прогнозування;
- вправи на розвиток уваги та аудитивної пам'яті;
- вправи на розуміння різних категорій смислової інформації.

Аудіювання застосовується, коли у учнів вже сформовані наведені навички. Перша група вправ для навчання аудіювання – це вправи, які спрямовані на відпрацювання окремих складових елементів аудитивної діяльності. Друга група – це мовленнєві вправи, в яких учні передбачають зміст, виділяють головне, другорядне, простежують логічну послідовність [33, С. 8-12].

Комунікативна методика спрямована на навчання учнів діалогічному та монологічному мовленню. Діалогічне мовлення формує вміння і навички вести бесіду, відповідати на поставлені запитання, повідомляти інформацію, а також погоджуватися, заперечувати, пояснювати та оцінювати. Це – мовленнєва дія, яка відбувається у межах мовленнєвої ситуації, яку визначає програма. Діалогічне мовлення характеризується вмотивованістю, комунікативною направленістю, спонтанністю та двостороннім характером мовлення. Структура мовленнєвої ситуації в якій взаємодіють співрозмовники має наступні компоненти: суб'єкт, об'єкт (предмет розмови) відношення суб'єкта до предмета розмови та умови мовленнєвого акту [33, с. 20].

У діалогічному мовленні широко вживають готові мовленнєві одиниці. Їх називають формулами, штампами або кліше. Першим елементом діалогу є репліка. Вона може бути починаючи від однієї фрази і до кількох. Репліки діалогу пов'язані між собою структурно, функціонально та інтонаційно. Репліки які з'єднані між собою структурною, інтонаційною та семантичною завершеністю називаються діалогічною єдністю. Єдність декількох діалогічних єдностей, яка

характеризується логічно-сисловою завершеністю і синтаксичною та комунікативною завершеністю називають структурою діалогу. Перший підхід до навчання діалогічного мовлення – дедуктивний. Учні засвоюють цілий діалог-зразок з його наступними варіаціями і створюють свій власний. Індуктивний діалог передбачає засвоєння елементів діалогу до самостійного його ведення на основі навчально-мовленнєвої ситуації.

Перший етап навчання діалогічного мовлення це оволодіння однією діалогічною єдністю. Мікродіалог розглядають як засіб вираження основних комунікативних намірів того, хто розмовляє. На заключному етапі учні опановують вміння створювати власні діалоги на основі мовленнєвих ситуацій. Відповідно до зазначених етапів у системі вправ для навчання діалогічного мовлення розрізняють три послідовні групи: перша група – це вправи на засвоєння діалогічних єдностей, друга – вправи на опрацювання мікродіалогів на основі діалогічних єдностей, третя – це вправи на складання учнями власних діалогів різних функціональних типів [33, С. 19-26].

Монологічне мовлення, яке є складовою частиною мовленнєвої діяльності залежить від ситуації мовлення. Воно може бути елементом діалогу або групової бесіди з певними лінгво-психологічними особливостями. Щоб досягти рівня навички, монологічне мовлення має набути певних якостей, таких як: автоматизованість, стійкість, гнучкість, легкість у спілкуванні. У процесі виконання того чи іншого виду мовленнєвої діяльності формуються мовленнєві вміння – вміння говорити, писати, вміння аудіювання та читання [32, с. 6].

Для монологічного мовлення характерні тема та ідея, які визначають його послідовність і логічність вираження думки. Кожна фраза монологу залежить від загального мовленнєвого завдання того, хто говорить. Зазвичай, для монологів характерна розповідь, опис, коротке повідомлення. Для того, щоб учні зробили непередбачене

повідомлення потрібен час і певні вправи, які поступово підводять їх до цього поступово. Щоб успішно побудувати монолог використовують такі вправи як – підготовчі (умовно-комунікативні) та мовленнєві (комунікативні) [32, с. 11].

Формування мовленнєвих навичок відбувається на передтекстовому етапі. Щоб засвоїти тематичну лексику та граматичні структури, учнів слід навчити будувати висловлювання з декількох речень. Для цього можна надати учням монолог-зразок. Учні повинні починати будувати свої висловлювання до читання граматичних текстів. При цьому використовується наочність, зразок. У природньому спілкуванні зазвичай не використовують опору на наочність, оскільки ми маємо уявлення про предмет, дію або явища. Можна поступово знімати опору у комунікативних вправах, залишаючи при цьому тему висловлювання або ситуацію, які поступово ускладнюються за замістом. Для мовленнєвих вправ можна використовувати тексти з підручника або використовувати мультимедійні засоби. При цьому доцільно вдаватися до використання сучасної методики викладання – проектної методики. Це може бути самостійна робота учнів, орієнтована на певне тематичне опанування матеріалу, з використанням цікавої інформації у формі проекту або реферату з подальшим повідомленням за темою [16, С. 161-165].

Читання іноземною мовою поряд з усним мовленням є важливим видом мовленнєвої діяльності, метою і засобом навчання іноземної мови. Читання як рецептивний вид мовленнєвої діяльності включає в себе технічне читання та розуміння того, що читається. Задля вдалого розуміння змісту тексту потрібно розпізнати слова і словосполучення, встановити смислові зв'язки в реченні та між ними. Читання не тільки сприяє розвитку граматичних та лексичних навичок учня, а й відкриває можливості для подальшого самостійного вивчення мови та вдосконалення мовленнєвих вмінь [7, С. 27-33].

В умінні читати виділяють два основні аспекти: технічний та змістовний. Щоб швидко сприймати графічні образи слів, швидко і точно співвідносити їх зі звуковими образами інших слів потрібно мати у арсеналі цілий комплекс автоматизованих навичок. Швидкість читання залежить від складності тексту, індивідуального темпу читання рідною мовою, від ефективності вправ та методики, яку використовує вчитель. Інтенсивне тренування в школі та вдома забезпечує розвиток швидкості читання. На наступному етапі зусилля учнів спрямовані на смислову сторону читання, при якому увага учнів спрямована на зміст тексту, а мовна форма спрямовується підсвідомо. Задля досягнення необхідного рівня читання необхідно сформувати наступні навички:

- графічні навички сприйняття, розпізнавання та адекватне розуміння графем (які переходять у слова, слова у словосполучення, а речення в тексти);

- граматичні навички розпізнавання та розуміння граматичних форм;

- лексичні навички ідентифікації слів та словосполучень.

В сучасній методиці навчання читання іноземною мовою використовується фонетичний (звуковий) аналітико-синтетичний метод, а також метод навчання за ключовими словами і правилами читання. У процесі навчання читання виділяють два етапи: перший – це навчання читання в голос і другий – читання про себе. На середньому етапі учні читають вголос і про себе складніші за структурою та змістом тексти пізнавального характеру. Учні здогадуються про значення незнайомих слів на підставі контексту. Для визначення значення невідомого слова використовується структурно-смисловий аналіз. Розвиток мовної здогадки у процесі читання є одним із спеціальних завдань середнього ступеня навчання. З поступовим ускладненням лексико-граматичного матеріалу ускладнюються зміст і структура текстів. З метою усунення труднощів проводиться лексичний, граматичний та смисловий аналіз,

переклад на рідну мову. Граматичний та граматико-структурний метод допоможуть вирішити проблему складних для розуміння фраз та речень. Для удосконалення організації навчання читання використовуються наочні посібники та картки зі словами [33, С. 53-56; 63-64].

У сучасній методичній літературі виділяють письмо і писемне мовлення. Все написане називається текстом. Письмо – це особлива графічна форма мови або навіть писемне мислення. Ми розглядаємо письмо, як графічну фіксацію мовлення. Письмове мовлення – це специфічний метод мовленнєвої діяльності, подавання інформації з урахуванням графічного каналу зв'язку. Письмо використовується частіше, як засіб, а не мета навчання. На середньому ступені основним є навчання орфографія за тим, як накопичується мовний матеріал. Писемне мовлення сприяє формуванню вмінь та навичок усного мовлення. У процесі письмового викладення думок функціонують слухо-мовно-рухові образи, які зумовлюють виникнення акту письма. Письмо надає можливість зосередити більше уваги на його окремих етапах і це сприяє вживанню таких мовних форм, які ще недостатньо автоматизовані. Писемне мовлення відноситься до репродуктивної мовленнєвої діяльності.

Письмова фіксація навчального матеріалу надає змогу створити додаткові асоціації, які допомагають запам'ятовувати лексичні одиниці, речення, структурні зв'язки. При цьому письмо допомагає організувати класні та домашні вправи, повторити лексико-граматичний матеріал, записаний у зошитах учнів.

Усне і писемне мовлення розглядається лінгвістами, як дві форми комунікації, що мають загальні базові моделі, загальний план змісту, але дещо різні плани його вираження. Найважливіша функція письма – служити засобом контролю. Письмові контрольні роботи, поточні і підсумкові, застосовуються з метою перевірки знань мовного матеріалу,

практичних умінь аудіювання, усного висловлювання, читання. [33, С. 69-74].

У сучасній методиці викладання іноземних мов є такі форми письмових контрольних робіт, як контрольні роботи для перевірки знань мовного матеріалу (лексичного і граматичного) та контрольні роботи й завдання для перевірки мовленнєвих навичок та вмінь. Також сюди входить контроль розуміння аудіо тексту (заповнити пропуски в тексті, доповнити речення, відповісти на запитання до прослуханого тексту, передати зміст прослуханого тексту). Більш того, сюди ж відноситься контроль уміння висловлюватись та розуміння прочитаного. Для навчання писемного мовлення розроблюються такі вправи, як: підготовчі (або тренувальні) та мовленнєві [33, С. 69-74].

До підготовчих вправ відносять вправи з моделями (трансформація моделей, розширення їх структури, тощо) особливо доцільні вправи на розширення висловлювання. Другий тип тренувальних вправ – це перефраз, скорочення тексту, вибір ключових моментів з тексту. Серед мовленнєвих вправ головне місце займає відтворення групи речень, пов'язаних між собою змістом. На початковому та середньому ступенях все проводиться за допомогою дидактичного матеріалу (серії малюнків, тематичного унаочнення) для розвитку творчого підходу пропонується завдання на додумування деталей, початку чи кінця запропонованого вчителем тексту [33, С. 69-74].

ВИСНОВКИ

В наш час інтерес до дидактики навчання іноземними мовами значно зріс. Це пов'язано як із початком освітньої реформи, яка викликає значні зміни в загальному освітньому процесі, так і з розвитком сучасних технологій та підходів до навчання. Тому переглядаються зміст і методи навчання.

Відповідно до поставлених завдань, в нашій роботі ми присвятили увагу дослідженню методичних особливостей викладання іспанської мови на середньому етапі у школі. Також, ми розглянули та проаналізували найважливіші аспекти оптимізації навчального процесу завдяки сучасним підходам та розглянули основні тенденції розвитку методики викладання іноземних мов, зокрема іспанської.

У першому розділі ми охарактеризували проблеми оптимізації навчання та дійшли до висновку, що оптимізація навчального процесу – це усунення непродуктивних затрат часу. Нами визначені основні тенденції оптимізації процесу навчання до яких відносяться результативність та якість вирішення виховних завдань. Також визначено, що сучасна концепція вивчення іноземної мови базується на навчанні через культуру. У викладанні іспанської мови в школі важливу роль відіграє соціально-культурний компонент змісту навчання. Це – ознайомлення з нормами комунікативної поведінки носіїв мови – іспанців. Зроблено висновок, щодо особливостей соціально-культурних реалій, які слід враховувати при викладанні іспанської мови в школі. Ці реалії розглянуто на рівні культурно-історичних асоціацій, що реалізуються у концепції лексичних емоційно-забарвлених характеристик комунікативного мовлення.

Особливість сучасного підходу до викладання іспанської мови в школі полягає в тому, що учень виявляє вміння швидко орієнтуватись у тексті, відокремлювати основну інформацію, здогадуючись про

значення незрозумілих слів з контексту. Сучасний підхід до вивчення мовленнєвої діяльності іспанською мовою враховує індивідуальні особливості учнів.

Сучасний підхід – це проведення інноваційних уроків, які створюють доброзичливу атмосферу, знімають психологічний бар'єр. При цьому використовується слухова та зорова наочність. Більш того, ми проаналізували мультимедійні засоби навчання, які створюють активне комунікативне середовище. Нами вироблений перелік переваг використання мультимедійних засобів навчання. Різноманітні програми та елементарні курси, сприяють застосуванню мультимедійних засобів при вивченні іспанської мови.

Також, ми розглянули сучасні підходи у вивченні іспанської мови у школі, а саме: особистісно-орієнтований, діяльнісний, комунікативно-когнітивний та соціокультурний. Ми прийшли до думки, що компетентісний підхід допомагає успішно оволодіти іспанською мовою. Методичні особливості сучасного соціокультурного підходу – це формування знань національно-культурних особливостей, реалій та етикету Іспанії. Сучасна методика базується на переході від простого до складного, від конкретного до абстрактного. У діяльнісному підході теорія пов'язана з практикою, а знання закріплюються у мовному процесі. Нами зроблено наголос на тому, що необхідно старанно підбирати продуктивні види роботи. На середньому етапі збільшується об'єм діалогічного та монологічного мовлення, які охоплюють різноманітні за структурою мовні єдності. Також, зростає значення невідготовленого мовлення.

Особливістю методики викладання іспанської мови є типові мовні моделі на граматичному рівні. Засвоєння граматичних структур відбувається на рівні тренувальних умовно-комунікативних та комунікативних вправ. Це обумовлюється особливостями досить складної структури іспанської граматики.

Оскільки мета вивчення іншої мови – це діалог культур, слід пам'ятати, що артикуляція іспанської мови має свої особливості, ось чому велике місце має використання невербальних засобів навчання говорінню. Автентичні відео фрагменти з життя іспанських однолітків можуть бути досить цікавими для учнів. Тематичні відео матеріали також мають успіх у школярів. Використання невербальних засобів навчання надає вчителю можливість організувати самостійну роботу учнів.

У другому розділі нашої роботи ми проаналізували сучасні зарубіжні та вітчизняні методики та методи викладання іноземних мов в СЗО. Ми дійшли до висновку, що серед найбільш відомих методів викладання іспанської мови у середній школі, є наступні: комунікативний, граматичний та змішаний. До того ж, популярним стає мультимедійний підхід, який базується на застосуванні сучасних технологій. Ми розглянули граматичний та структурно-граматичний метод у вивченні іспанської мови в школі та зробили висновок, що в основу цього методу покладена структурно-граматична система, яка і визначає відбір матеріалу. Разом з тим, ми визначили типові завдання граматично-прикладного методу. Встановлено зв'язок граматичної структури з відповідною ситуацією мовлення та зроблений її аналіз.

Вивчення граматики не є самоціллю, оскільки потрібно формувати комунікативну компетенцію, яка відіграє вирішальну роль. Специфічною рисою комунікативної методики є оволодіння всіма аспектами іншомовної культури через спілкування. Відмінною рисою є використання всіх функцій ситуації. Система взаємовідношень базується на основі ситуацій.

Нами проаналізовано структуру та аспекти комунікативного методу, а також визначено особливості сучасного уроку іноземної мови у школі. Поряд із комунікативною методикою, застосовується проектна, ефективність якої забезпечується інтелектуально-емоційною

змістовністю стосовно тем. Комунікативно-пізнавальна діяльність учнів здійснюється у вигляді проєктів. Використання проблемності – позитивна риса цієї методики. Тема інтенсивного навчання є досить актуальною у сучасній методиці. Інтенсивна методика заснована на психологічному терміні «сугестії», який означає емоційний вплив на логічні форми навчання. Представниками цієї методики навчання є болгарський вчений Г. Лозанов, який розробив методику сугестивного методу, якому притаманна віра в успіх, авторитет викладача, висока вмотивованість, розширення резервів того, хто навчається та Г. Китайгородська, яка збагатила теорію новими методичними положеннями стосовно активації можливостей учня і колективу.

Ми дійшли висновку, що комп'ютеризоване навчання іспанської мови з використанням мультимедійних засобів значно розширює та урізноманітнює вивчення мови у школі, надає доступ до різноманітних автентичних матеріалів, сприяє індивідуалізації навчання та спонукає учнів до подальшого самостійного вивчення. Використовуючи мультимедійні засоби навчання учень має можливість моделювати умови комунікативної діяльності, а також реалізувати їх у різнорівневих тренувальних вправах ситуативного характеру. Отже, кожна методика має свої специфічні риси, а використання тієї чи іншої методики залежить від вміння вчителя доцільно і ефективно підібрати її в залежності від структури та тематичної змістовності уроку. Дистанційна освіта стала справжньою новацією 21 століття. За такої форми навчання використовують традиційні форми навчання, але дещо модифіковані. При дистанційному навчанні, завдяки сучасним технологіям, вчитель без проблем може контролювати якість виконання завдань учнями. Форум – є найпоширенішою формою спілкування вчителя і учнів у дистанційному навчанні, оскільки програмне забезпечення форумів дозволяє прикріпити різні файли певного розміру. Для організації дослідницької діяльності учнів в мережі Інтернет використовують веб-

квести, які сприяють розвитку критичного мислення, аналізу, синтезу та оцінці інформації. Проте, головним недоліком дистанційного навчання в Україні є пасивність учнів та відсутність живої, творчої дискусії. Сучасному вчителю досить важко взаємодіяти з аудиторією за дистанційної форми навчання.

В третьому розділі ми розглянули сучасні підходи до навчання видів мовленнєвої діяльності в СЗО. Визначено умовну робочу класифікацію інтерактивних технологій навчання та їх характеристика. Особлива увага приділена колективно-груповому навчанню а уроках з іспанської мови. Також у процесі роботи досліджено реалізацію комунікативного підходу на уроці. Досліджено підбір необхідних вправ, які відповідають характеру певної навички або вміння. Визначено типи вправ. У роботі детально розглянуто кожний вид вправ з навчання мовленнєвої діяльності, зроблений їх докладний аналіз. Зроблено висновки, щодо ефективності та доцільності цих вправ та викладено розроблені фрагменти уроків у додатках.

Таким чином проаналізувавши науково-методичну літературу з теми дослідження, ми дійшли висновку що на сучасному етапі використовуються різноманітні методи та підходи до навчання мовленнєвої діяльності за допомогою яких, в учнів на високому рівні розвивається комунікативна компетенція та надається можливість значно покращити свої знання з іспанської мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Близнюк О.І., Панова Л.С. Ігри у навчанні іноземних мов : Посібник для вчителів. К: Освіта, 1997. 64 с.
2. Борзова Е.В. Парная и групповая работа на уроках иностранного языка в средней школе. Язык. Речь. Коммуникация. Вып. 4. Мурманск : МГПИ. 2000. С. 4–15.
3. Буренко В. М. Роль культурологічного підходу у навчанні іноземної мови. *Іноземні мови в школах України*. 2015. № 5. С. 5–7.
4. Вдовін В. В. Комунікативний підхід як оптимальний засіб вивчення іноземної мови у ВНЗ. *Вісник національного університету “Львівська політехніка”*. 2007. № 586. С. 15–20.
5. Волкова Н. П. Педагогіка. Київ : Академія, 2001. 577 с.
6. Годованець Н. І., Леган В. П. Короткий огляд інтерактивних методів навчання іноземної мови. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2017. Вип. 1 (40). С 60–62.
7. Гриняєва Н. М., Зуєва І. В. Читання як засіб формування мовленнєвої компетенції при вивченні дисципліни «Іноземна мова за проф. спрямуванням». *Science Review*. 2018. Вип 2 (9). С 27–33
8. Давыдова М.А. Деятельностная методика обучения иностранным языкам. М : Высш. школа, 2000. 172 с.
9. Іващук Н. С. Мовна освіта у структурі середньої школи сучасної Іспанії. *Наук. журн.. Педагогічні науки. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2004. Вип. 19. С. 123-124.
10. Комунікативні методи та матеріал для викладання англійської мови // Перекл. і адапт. Л.В. Биркун. Oxford Univ. Press, 1998. 49 с.
11. Король С. В. Комунікативний підхід у навчанні іноземних мов. *Педагогічний дискурс*. 2012. Вип. 11. С. 133–136.

12. Кужель О. М. Використання невербальних засобів навчання. *Таврійський вісник освіти*. 2015. Вип. 1 (49). С 137–141.
13. Купрікова С. В. Шляхи реалізації проектної методики при навчанні іноземної мови. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2013. № 4 (30). С. 223–230.
14. Кушніров М. О. Сучасні підходи до навчання іноземної мови: орієнтація на цінності особистісного розвитку й гуманізму. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2014. Вип. 8 (42) С. 348–356.
15. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б. та ін. / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. К: Ленвіт, 2013. – 590 с.
16. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах. Панова Л. С та ін. Київ : Академія, 2010. 327 с.
17. Методичні рекомендації щодо вивчення іноземних мов у 2012 – 2013 навчальному році (лист МОНмолодьспорт від 01.06.2012 року №1/9-426) // Іноземні мови в сучасній школі. 2012. Вип. 4. С. 2–8.
18. Московская Н.Л. Изучение иностранного языка на основе группового консультирования / Под. ред. Н.Л Московская, Л. Губарева. Язык и образование в диалоге культур : Матер.44 науч. - метод. конф. преподавателей и студентов "Университетская наука – региону". Севастополь, 2000. С. 139–144.
19. Ніколаєва С. Ю. сучасні підходи до викладання іноземних мов / С. Ю. Ніколаєва, О. М. Шерстюк // *Іноземні мови*. 2002. № 1. С. 19–46.
20. Ніколаєва С. Ю., Петрашук О. П., Бражник Н. О. Ступенева система освіти України та система навчання іноземних мов. К : Ленвіт. 1996 . Вип. 1. 90 с.

21. Ніколаєва С.Ю. Концепція підготовки вчителя іноземної мови. *Іноземні мови*. 1996. Вип. 3-4. С. 5–11.
22. Організація та забезпечення процесу навчання іноземної мови в середніх навчальних закладах / Ніколаєва С. Ю. та ін. Київ: Ленвіт. 1997. Вип. 4. 110 с.
23. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Інтерактивні технології навчання : Наук.-метод. посібн. / За ред.. О.І.Пометун. – К : А.С.К., 2004. 192 с.
24. Редько, В. Оновлення змісту навчання іноземних мов у сучасній шкільній освіті – прерогатива нової української школи / Валерій Редько // *Іноземні мови в школах України*. 2018. № 4. С. 10–11.
25. Рибенок В. В. Шляхи та засоби формування комунікативної компетенції на заняттях з іноземної мови. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»*. 2016. Вип. 60. С. 289–292.
26. Склярєнко Н. К. Методика формування іншомовної граматичної компетенції в учнів загальноосвітніх навчальних закладів. *Іноземні мови*. 2011. № 1. С. 15–25.
27. Склярєнко Н. К. Сучасні вимоги до вправ для формування навичок і вмінь. *Іноземні мови*. 1999. № 3. С. 3–8.
28. Склярєнко Н. К. Систематизація і повторення іншомовного граматичного матеріалу в основній і старшій школі // *Іноземні мови*. 2005. № 2. С. 3–7.
29. Склярєнко Н. К. Типологія вправ в інтенсивному навчанні іноземних мов / Н. К. Склярєнко // Гуманістичні аспекти лінгвістичних досліджень і методики викладання іноземних мов: Збірник наукових праць. 1992. С. 9–14.
30. Смирнова Е. А. Профессионально-направленное формирование социокультурной компетенции в процессе подготовки

будущих учителей иностранного языка: Дис...канд. пед наук: 13.02.02. – М., 2001. – 182 с.

31. Стойко С. В. Реалізація комунікативного підходу в навчанні іноземних мов. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*. Чернігів : ЧДПУ. 2011. Вип. 85. С. 220–223.

32. Сучасна технологія навчання іншомовного матеріалу в середніх навчальних закладах / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт. Вип. 2. 1996. 96 с.

33. Сучасні технології навчання іншомовного спілкування / Ніколаєва С. Ю. та ін. Київ: Ленвіт. Вип. 3. 1997. 96 с.

34. Aquilino Sánchez Pérez. La enseñanza de idiomas en los últimos cien años. métodos y enfoques. Madrid, SGEL. 2009

35. Комп'ютерні технології навчання іноземних мов. веб-сайт. URL: <https://studopedia.info/4-115474.html> (дата звернення 23.04.2020)

36. Комунікативне викладання мови. веб-сайт. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Комунікативне_викладання_мови (дата звернення 23.04.2020)

37. Методичні принципи сучасних методик навчання англійській мові:

38. Мультимедійні засоби навчання на уроках англійської мови: веб-сайт. URL: <https://dorobok.edu.vn.ua/subcategorie/view/1151> (дата звернення 23.04.2020).

39. Навчальні матеріали онлайн шляхи оптимізації навчання англійської мови для професійного спілкування. веб-сайт. URL: <https://studfile.net/preview/2040873/page:3/> (дата звернення 23.04.2020)

40. Поиски путей к многоязычию и поликультурности в рамках концепции «Европейское взаимопонимание»: веб-сайт. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/poiski-putey-k-mnogoyazychiyu-i-polikulturnosti-v-ramkah-kontseptsii-evropeyskoe-vzaimoponimanie-eurocomprehension/viewer> (дата звернення 23.04.2020)

41. Топ 5 додатків вивчення англійської для iPhone (iPad) і Android: веб-сайт. URL: <https://oxford-school.com.ua/uk/blog/top-5-luchshih-prilojeniy-izucheniya-angliyskogo-dlya-iphone-ipad-i-android.html>
(дата звернення 23.04.2020).

ДОДАТКИ

Додаток А

Фрагмент уроку з дистанційного навчання діалогічного мовлення з теми для 6 класу *mis vacaciones*

Мета: навчити учнів об'єднувати діалогічні єдності та створювати мікродіалоги за ситуацією

Обладнання: комп'ютер та спеціальне програмне забезпечення для відеозв'язку, слайди, відео матеріали (платформа Zoom).

Етап. Мета. Прийом	Зміст
<p>Етап 2. Оволодіння учнями мікродіалогами</p> <p>Мета 1: вчити учнів розуміти діалогічне мовлення на слух.</p> <p>Прийом 1: виконання розпоряджень учителя, активне слухання та вибір правильних відповідей.</p>	<p>M: Seguimos en Internet. Vamos a escuchar un diálogo y después respondemos correctamente a las respuestas. Formamos unos grupos (la maestra puede ver las preguntas de los alumnos).</p> <p>Учитель пропонує прослухати діалог і може бачити і контролювати відповіді своїх учнів в інтернеті.</p> <p>Julio: Hola</p> <p>Marco: Hola, Julio . ¿Cómo estás?</p> <p>Julio: ¡Genial!</p> <p>Marco: ¿Estás en casa?</p> <p>Julio: No, estoy de vacaciones.</p> <p>Marco: ¿Dónde estás entonces?</p> <p>Julio: Yo estoy en Argentina con mis padres.</p>

Marco: ¿Qué estais haciendo en este momento?

Julio: Estoy bailando el tango, bueno tratando de bailar. Mamá y papá están escuchando la música argentina.

Marco: ¿Qué te parece la Argentina?

Julio: Es maravillosa. Deberías venir el año que viene con tu familia.

Marco: ¡Sí! Voy a hablar con mis padres acerca de eso.

Julio: Y ¿qué hay de ti? ¿Qué estás haciendo?

Marco: Estoy simplemente relajándome en casa hoy. Sabes, hoy es mi día libre.

Julio: Maravilloso. Te escribiré un mensaje más tarde.

Marco: Bien.

Учні відповідають на питання, які вони бачать на екрані, вибираючи правильний варіант.

¿Dónde está descansando Julio?

1. en Argentina
2. en Madrid

¿Con quién está descansando Julio?

1. con los amigos
2. con los padres
3. con su hermana

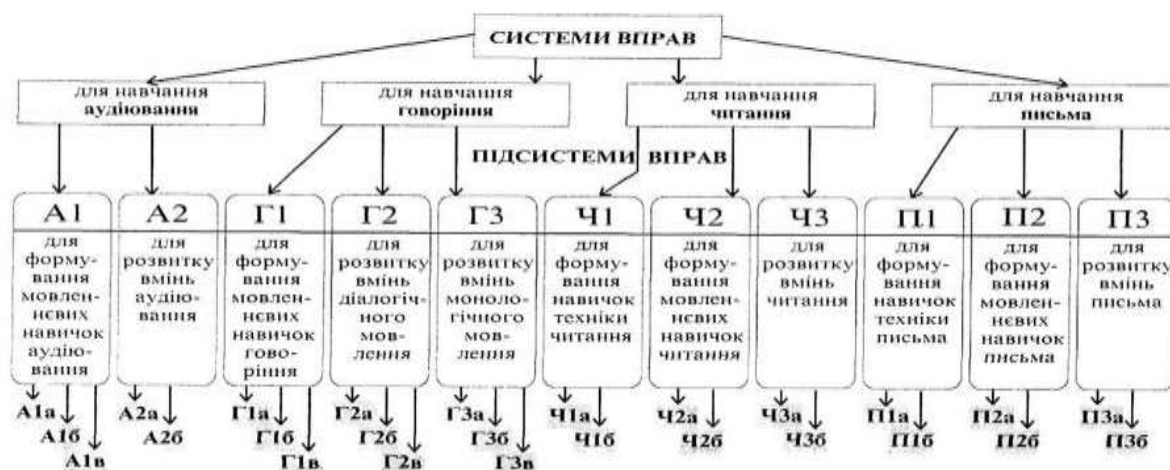
¿Dónde está Marco?

<p>Мета 2: навчити учнів об'єднувати засвоєні діалогічні єдності, підтримувати бесіду.</p> <p>Прийом 2: складання діалогу із запропонованих реплік.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. en su casa 2. en su trabajo <p>¿Quién es Marco?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Su hermano 2. Su amigo <p>¿De qué se trata el diálogo?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Se trata del descanso 2. Se trata del fin de semana <p>M: Y ahora haremos un ejercicio más. Escuchad el diálogo y componedlo y poniendo las replicas en el orden correcto.</p> <p>Учні складають діалог з даних реплік, вчитель контролює дистанційно.</p> <p>Antoine: ¿Y qué es ese edificio?</p> <p>Paco: Sí, es plaza Mayor de la ciudad.</p> <p>Antoine: ¡Oh! ¡Qué bonita es esta plaza!</p> <p>Paco: Ese edificio es el ayuntamiento y aquella iglesia es la catedral.</p> <p>Antoine: ¿Son aquellas torres también románicas?</p> <p>Paco: Sí, y aquel edificio moderno es un cine.</p>
---	--

	<p>Antonie: ¿Es muy antigua?</p> <p>Paco: Es bastante pobre, con poca industria.</p> <p>Antoine: ¿Es este edificio el Museo Provincial?</p> <p>Paco: No, son góticas, del siglo XIV.</p> <p>Antoine: ¿Cómo es esta ciudad? ¿Es una ciudad rica o pobre?</p> <p>Paco: Sí, del siglo XII, es una iglesia románica.</p> <p>Antoine: ¿Y aquella fábrica, de qué es?</p> <p>Paco: Es una fábrica textil, la única de la ciudad.</p>
<p>Етап 3. Складання цільових діалогів</p> <p>Мета 1: вчити учнів відповідати на питання за ланцюжком у групах</p> <p>Приєм 1: відповіді на питання</p>	<p>M: Y ahora en parejas formamos grupos particulares, pensando y hablando sobre vuestras vacaciones. Se puede usar estas preguntas en diapositivas. Seguimos en Internet.</p> <p>Учні задають питання за зразком і відповідають на них за ланцюжком у групах, вчитель контролює роботу учнів по відеозв'язку</p> <p>¿Cómo pasaste tu fin de semana?</p> <p>¿Qué vas a hacer durante las</p>

<p>Мета 2: навчити учнів вести діалог на запропоновану ситуацію</p> <p>Прийом 2: активне говоріння, складання діалогів за ситуацією</p>	<p>vacaciones?</p> <p>¿Cómo pasaste tus vacaciones?</p> <p>¿Qué atracciones visitaste?</p> <p>¿Qué tiempo hacía durante tu viaje?</p> <p>M: Ahora, para alumnos propongo componer un diálogo según la situación dada.</p> <p>Учитель пропонує дві ситуації і розподіляє ролі між учасниками діалогу. Роботу учнів учитель контролює по відеозв'язку.</p> <p>M: A1 – te encuentras con tu amigo A2 que acaba de llegar de España. Pregúntale sí a él le gustó el país. Luego cambiad de roles.</p> <p>M: A3 – Te gustan mucho los platos españoles. Pero tu amigo A4 prefiere los platos ucranianos. Discutid sobre este tema.</p>
---	---

Загальна система вправ для навчання спілкування іноземною мовою

Умовні позначення до схеми «Система вправ для навчання іноземних мов»

A1a - група вправ для формування слухових навичок аудіювання (фонематичного та інтонаційного слуху);

A1б - група вправ для формування лексичних навичок аудіювання;

A1в - група вправ для формування граматичних навичок аудіювання;

A2a - група вправ, що готують учнів до аудіювання текстів;

A2б - група вправ з аудіювання текстів;

Г1a - група вправ для формування вимовних (артикуляційних та інтонацій-них) навичок говоріння;

Г1б - група вправ для формування лексичних навичок говоріння;

Г1в - група вправ для формування граматичних навичок говоріння;

Г2a - група вправ для оволодіння діалогічними єдностями;

Г2б - група вправ для оволодіння мікродіалогами;

Г2в — група вправ для оволодіння різними типами діалогу;

Г3a — група вправ на з'єднання речень у понадфразову єдність;

Г3б — група вправ для оволодіння мікромонологами;

ГЗв — група вправ для оволодіння різними типами монологу;

Ч1а — група вправ на впізнавання та розрізнення графем;

Ч1б — група вправ на встановлення та реалізацію графемно-фонемних відповідностей;

Ч2а — група вправ для формування лексичних навичок читання;

42б — група вправ для формування граматичних навичок читання;

Ч3а — група вправ, що готують учнів до читання текстів;

Ч3б — група вправ з навчання читання текстів;

П1а — група вправ для формування каліграфічних навичок письма;

П1б — група вправ для формування орфографічних навичок письма;

П2а - група вправ для формування лексичних навичок письма;

П2б - група вправ для сформування граматичних навичок письма;

П3а - група вправ для оволодіння писемним висловлюванням на рівні понадфразової єдності;

П3б - група вправ для оволодіння писемним висловлюванням на рівні тексту.